Dosarul nr. 4-117/2023
Nr. PIGD 4-23105948-38-4-24072023

H O T Ă R Â R E

În numele Legii

14 septembrie 2023 or. Rezina

Judecătoria Orhei sediul Rezina
Instanța de judecată în componență
Președintele ședinței, judecător Ludmila Tetiu
Grefier Natalia Catarău
În lipsa:
Agentului constatator -executorul judecătoresc Pavel Bedros
Persoanei în privința căreia a fost pornit procesul contravențional Bîrcă Eugeniu
examinând în ședință judiciară publică cauza contravențională în privința lui

Bîrcă Eugeniu, născut la ***** IDNP *****, domiciliat *****, moldovean, cet. R. Moldova, doi copii minori la întreținere, neangajat în câmpul muncii

învinuit în comiterea contravenției prevăzute de art. 318 Codul contravențional,

C O N S T A T Ă:

Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenţie seria nr.124pa-23/2021 din 09.02.2022 , încheiat de către executorul judecătoresc Pavel Bedros , prin care Bîrcă Eugeniu se învinuieşte în săvârşirea contravenţiei „Neexecutarea hotărîrii judecătorești”, și anume *pe faptul, că la data de 12.12.2022 a fost înaintată somația nr. 124pa-23/2021, potrivit căreia debitorul a fost obligat să execute documentul executoriu 2-1461/20 din 17.02.2021 emis de Judecătoria Soroca, prin care s-a dispus încasarea de la Bârcă Eugeniu în beneficul Tatianei Bîrcă a pensiei pentru întreținerea copiilor minori ***** a.n. ***** și ***** a.n. ***** în cuantum de 869,75 lei și 338,1 lei, lunar, începând cu data de 19.11.2020 și până la atingerea majoratului de către copii. La data întocmirii procesului verbal, somația rămâne a fi neexecutată,careva răspuns nu a parvenit, ignorîndu-se dispozitivul hotărârii nr. 2-1461/20 din 17.02.2021 emis de Judecătoria Soroca , prin care s-a dispus dispus încasarea de la Bârcă Eugeniu în beneficul Tatianei Bîrcă a pensiei pentru întreţinerea copiilor minori ***** a.n. ***** şi ***** a.n. ***** în cuantum de 869,75 lei şi 338,1 lei, lunar, începând cu data de 19.11.2020 şi până la atingerea majoratului de către copii.*

Agentul constatator, executorul judecătoresc Pavel Bedros și contravenientul Bîrcă Eugeniu, fiind citați legal, contra semnătură, în ședința de judecată, nu au

fost prezenți, nu au anunțat motivul neprezenții și nu au solicitat amânarea examinării cauzei.

Fiind examinată posibilitatea judecării cauzei în lipsa celor neprezenți, ținând cont de faptul că au fost întreprinse măsurile necesare în vederea respectării prevederilor art. 382 Cod contravenţional, precum și luând în considerație termenul restrâns stabilit de lege pentru examinarea cauzei instanţa, conform art. 455 alin. (2, 3) Cod contravenţional a decis examinarea cazului în absenţa părților. Concomitent, informații despre data locul și ora ședinței de judecată pe cauza dată au fost făcute publice și pe site-ul oficial al instanței de judecată, ce se asimilează cu citarea publică.

Aici instanța de judecată menționează că în acord cu prevederile art. 382 alin. (2) Cod contravențional, citarea se face prin invitație scrisă, care se înmânează de către autoritatea competentă sau se expediază prin poștă. Citarea se poate face și prin notă telefonică sau telegrafică, prin telefax, poștă electronică ori prin orice alt sistem de mesagerie electronică în cazul în care autoritatea dispune de mijloacele tehnice necesare pentru a dovedi că citația a fost primită. În acest sens este pertinentă și practica CtEDO care în cauza Ponomariov vs. Ucraina a evidențiat că ține de obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În plus, CtEDO reamintește că, un stat nu poate fi considerat răspunzător atunci când o parte, citată legal și informată despre obiectul cauzei, renunță în mod expres la dreptul de a se prezenta în instanță și de a se apăra (Cauza Poitrimol împotriva Franţei, Hotărârea din 23 noiembrie 1993, seria A nr. 277-A, p. 13, § 31). Atitudinea reclamanților ar echivala cu o renunțare la dreptul de a apărea în instanță și de a se apăra.

Studiind materialele cauzei în raport cu prevederile legale ce guvernează speţa, instanţa de judecată fixează că, procesul contravențional intentat în privința cet. Bîrcă Eugeniu urmează a fi încetat, în legătură cu lipsa în acțiunile acestuia a elementelor constituie ale componenței de contravenție.

Instanţa stabilește că, conţinutul procesului-verbal cu privire la contravenţie nr.124pa-23/2021 din 27.06. 2022 încheiat de către executorul judecătoresc Pavel Bedros , nu corespunde prevederilor art. 443 din Codul contravenţional, prin urmare s-au identificat elemente care condiționează declararea nulităţii absolute a acestui proces-verbal cu privire la contravenție.

Procesul-verbal de contravenţie este un act întocmit de un agent aflat în exerciţiul funcţiunii și constată starea de fapt, beneficiind de prezumţiile de legalitate, de autenticitate și de veridicitate. El are forţă probantă și este executat din oficiu, urmând să respecte condiţia de formă *ad validitatem*, în scopul producerii efectelor juridice pentru care a fost întocmit.

Sub aspectul legalităţii procesului-verbal, instanţa de judecată reţine că motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părţi, cât și din

oficiu de către instanţă, pentru asigurarea respectării principiilor legalităţiișidreptăţii, stabilite expres de articolele 5 și 7 din Codul contravenţional.

Legea contravenţională prevede redactarea procesului-verbal cu privirela contravenţie în forma *ad validitatem*, pentru încheierea sa valabilă în scopul producerii efectelor juridice pentru care a fost întocmit. În acest context, la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie, respectarea exigenţelor legale prevăzute de art. 443 din Codul contravenţional îi este impusă agentului constatator, date fiind dispoziţiile art. 445 din Codul contravenţional.

În aceeași ordine de idei, dispoziţiile art. 443 alin. (1) lit. d) din Codul contravenţional prevăd că procesul-verbal cu privire la contravenţie trebuie să menționeze ***fapta contravenţională, locul și timpul săvârșirii ei, circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor și consecinţelor lor juridice și evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenţie.***

Analizând procesul verbal cu privire la contravenție din 09.02.2023, instanța atestă că, învinuirea adusă lui Bîrcă Eugeniu nu este clară, agentul constatator nu a realizat o descriere concretă a contravenţiei, cu specificarea acţiunii sau a inacţiunii autorului și a tuturor circumstanţelor de natură a-i conferi faptei acest caracter. Or, cerinţa este imperativă, pentru că raţiunea instituirii ei a fost aceea de a-i permite instanţei cercetarea legalităţii actului constatator prin stabilirea faptelor materiale, verificarea încadrării juridice pe care acestea au primit-o.

Instanța reține că potrivit procesului verbal cu privire la contravenție, agentul constatator indică că la data de 12.12.2022 a fost înaintată somația care până la data întocmirii procesului verbal nu a fost executată, or potrivit materialelor din dosar, somația a fost expediată în adresa debitorului, însă potrivit copiei plicului expediat, aceasta s-a întors cu idicația ”plecat”. Astfel, nu este clar prin care acțiuni sau inacțiuni, contravenientul a comis fapta contravențională, or ultimul nici nu cunoaște despre somația expediată.

Astfel, procesul-verbal cu privire la contravenţie nu conţine informaţii despre acţiuni din cele enumerate la art. 318 din Codul contravenţional, care au fost încălcate de către Bîrcă Eugeniu ,adică forma concretă de exprimare a pretinsei conduite, altfel spus, agentul constatator a omis să indice în procesul-verbal cu privire la contravenţie încadrarea exactă a acţiunilor pretinse a fi ilegale.

Insuficienta descriere a faptei reţinute lipsește instanţa de posibilitatea efectivă de a controla legalitatea sancţionării petentului. Dreptul la un
proces echitabil nu trebuie privit ca o noţiune abstractă și pur formală, ci prin prisma aspectului că acesta materializează, printre altele, și posibilitatea efectivă a instanţei de a aprecia legalitatea unei măsuri, prin analiza aspectelor relevante, pentru fiecare materie în parte, inclusiv descrierea faptei presupus contravenţionale.

Porivt art. 443 al.1) lit.e) Cod contravențional, procesul verbal cu privire la contravenție va cuprinde: **încadrarea juridică a faptei, norma materială contravenţională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei.**

Instanţa de judecată învederează că, pentru a stabili corect încadrarea juridică, trebuie să existe concordanţă deplină între fapta concretă săvârșită de făptuitor și norma materială contravenţională, precum și în raport cu dispoziţiile legale general aplicabile faptei comise. Astfel, încadrarea juridică are o importanţă deosebită, deoarece se asigură desfășurarea în limitele legii a
represiunii contravenţionale și constituie o garanţie a respectării drepturilor legitime ale persoanelor.

În speţă, agentul constatator , executorul judecătoresc P. Bedros nu a consemnat în procesul-verbal cu privire la contravenție, încadrarea juridică a faprei, adică ce împrejurări făptuitorul a încălcat, nu a indicat norma materială contravențională și indicii calificativi ale elementelor constituitive ale contravenției.

Potrivit procesului verbal cu privire la contravenție, pct. 5, agentul constatator indică ”În conformitate cu art. 318, art. 442 și art. 443 ale Codului Contravențional, potrivit competenței prevăzute de art. 23 Cod de Executare al RM, se întocmește procesul verbal cu privire la contravenție pentru neexecutarea hotărârii judecătorești”. Astfel nu este indicată încadrarea juridică a faptei comise de Bîrcă Eugeniu, or agentul constatator indică normele după care s-a condus la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenție. Mai mult art. 318 Cod contravențional conține două alineate (1) Neexecutarea intenţionată sau eschivarea de la executare a hotărîrii instanţei de judecată ori a documentului executoriu menționat la art. 11 lit. c) sau d) din Codul de executare se sancţionează cu amendă de la 30 la 60 de unităţi convenţionale. (2) Neexecutarea intenţionată sau eschivarea de la executare de către o persoană cu funcţie de răspundere a documentelor indicate la alin. (1) ori împiedicarea executării acestora se sancţionează cu amendă de la 120 la 180 de unităţi convenţionale.

Punctul 17 din procesul verbal indică ”Prezentul proces verbal și materialele cauzei se remit spre examinare în instanța de judecată pentru aplicarea sancțiunii în condițiile prevăzute la art. 318 alin. 1 Cod contravențional”, astfel agentul constatator expediază procesul verbal și materialele cauzei pentru stabilirea sancțiunii în baza art. 318 alin. 1 Cod contravențional, nefiind indicate încadrarea juridică a faptei lui Bîrcă Eugeniu.

În conformitate cu art. 461 din Codul contravenţional, în cazul în care,pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute de articolele 441 și 445, instanţa încetează procesul contravenţional.

În consecinţă, având în vedere că normele de drept procedural au uncaracter absolut, având caracter imperativ, iar încălcarea acestora atrage după sine desfiinţarea procesului-verbal de contravenție.

În conformitate cu art. 8 alin. (2) din Codul contravenţional, este supusă răspunderii contravenţionale numai persoana care a săvârşit cu intenţie sau din imprudenţă o faptă prevăzută de legea contravenţională.

Potrivit art. 374 Cod contravențional, procesul contravenţional este activitatea desfăşurată de autoritatea competentă, cu participarea părţilor şi a altor persoane titulare de drepturi şi de obligaţii, având ca scop constatarea contravenţiei, examinarea şi soluţionarea cauzei contravenţionale, constatarea cauzelor şi condiţiilor care au contribuit la săvîrşirea contravenţiei.

În atare circumstanțe, instanța de judecată constată că în corespundere cu prevederile art. 440 alin. (1) Cod contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.

În conformitate cu alin. (1) al art. 442 din Codul contravenţional, procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

În conformitate cu alin. (1) al art. 442 din Codul contravenţional, procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

În condițiile speței, instanța stabilește că acțiunile cet.Bîrcă Eugeniu eronat au fost calificate în baza art. 318 Cod contravențional, or dispoziția normei stabilește ” Neexecutarea intenţionată sau eschivarea de la executare a hotărîrii instanţei de judecată ori a documentului executoriu menţionat la art.11 lit.c) sau d) din Codul de executare”, însă la cazul dedus judecății, instanța stabilește că în descrierea faptei, agentul constatator a omis să indice modalitatea faptică de realizarea a laturii obiective, întrucât dispoziția normei stabilește două modalități alternative de comitere a faptei, și anume prin ”neexecutare” sau ”eschivare de la executare”.

La fel, instanța va reține că, materialele anexate de către agentul constatator, și anume: copia titlului executoriu nr. 2-1461/2020 din 17.02.2021, copia încheierii privind intentarea procedurii de executare nr. 124pa-23/2021 , copia încheierii nr.

124pa-23/2021 din 21.10.2021 privind aplicarea măsurilor de asigurare a executării, copia încheierii nr. 124pa-23/2021 privind aplicarea măsurilor de asigurare a executării din 09.11.2021 prin care s-a aplicat interdicții de înstrăinare asupra bunurilor mobile și imobile ale debitorului Bîrcă Eugeniu, o somație expediată în adresa debitorului Bîrcă Eugeniu, prin care s-a solicitat acestuia de-a se prezenta la biroul executorului judecătoresc la 20.12.2021,precum și declarația debitorului Bîrcă Eugeniu din 01.03.2022, prin care , ultimul s-a obligat să prezinte pînă la 11.03.2022 dovei ce ar confirma achitările făcute la plata pensiei de întreținere și la fel a menționat că se obligă ca până în luna aprilie să achite restanța la plata pensiei de întreținere.

Înscrisurile menționate supra constituie acte emise în cadrul procedurii de executare, precum și care vin în demonstrarea existenței creanței, or art. 318 alin. (1) Cod contravențional, presupune ”neexecutarea intenţionată” a hotărîrii instanţei de judecată, de unde rezultă că agentul constatator, la caz executorul judecătoresc Pavel Bedros urma să demonstreze intenția cet. Bîrcă Eugeniu de neexecutare a titlului executoriu.

Instanța reține că faptul citării persoanei de a se prezenta la adresa agentului constatator, nici de cum nu probează faptul comiterii contravenției imputate ”neexecutarea intenționată a hotărîrii judecătorești în sensul art.318 alin.(1) din Codul contravențional.

La caz, nu există probe că agentul constatator ar fi vizitat debitorul la domiciliu, ar fi discutat cu acesta în vederea abordării subiectului privind îndeplinirea obligațiilor financiare față de creditor, dar și posibilității reale de a-și îndeplini obligațiile financiare asumate. La fel executorul judecătoresc nu a luat în calcul, că debitorul Bîrcă Eugeniu personal a declarat că este de acord și se obligă să stingă restanța la plata pensiei de întreținere, fapt ce nu denotă că acesta s-ar eschiva intenționat de la executarea documentului execitoriu.

În aceste circumstanțe, instanţa nu a constatat în acţiunile cet. Bîrcă Eugeniu a elementelor contravenţiei incriminate, ce s-ar fi manifesta prin neexecutarea intenționată a hotărîrii instanței de judecată. Or, constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare, reieșind din prevederile art. 440 alin. (1) Cod contravențional.

În lipsă de probe (elemente de fapt, dobîndite în modul stabilit de cod) și în mod voalat, instanța reține că executorul judecătoresc a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție invocând niște concluzii lipsite de suport, neacumulându-se

probe ce ar confirma vinovăția lui Bîrcăă Eugeniu pe cînd demonstrarea vinovăției unei persoane urmează să fie asigurată cu prezentarea probelor pertinente în raport cu procesul-verbal întocmit.

În conformitate cu jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, instanțele de judecată sunt obligate să demonstreze vinovăția inculpatului prin adoptarea unor soluţii motivate. Lipsa motivelor reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil: ...în cazul în care instanţele judecătoreşti naţionale se abţin de a da un răspuns special şi explicit la cele mai importante întrebări, fără a-i oferi părţii care le-a formulat posibilitatea de a şti dacă o anumită susţinere a fost neglijată sau respinsă, acest fapt va fi considerat o încălcare a dreptului la un proces echitabil. (Ruiz Torija v. Spania, 9 decembrie 1994, § 29; Papon v. Franţa (nr. 2), dec., 15 noiembrie 2001; Boldea v. România, 15 februarie 2007, § 30). 35.

Din circumstanţele menţionate, instanţa de judecată conchide că nu a fost comisă fapta contravenţională, or, nu s-a confirmat prin probe că cet. Bîrcă Eugeniu nu execută intenţionat sau se eschivează de la executarea hotărîrii instanţei de judecată.

În cazul de față, instanța de judecată reține că, la materialele cauzei există doar dovada îndeplinirii de către agentul constatator a acțiunilor de citare a debitorului pentru a se prezenta în fața executorului judecătoresc, însă nu există nici o probă care ar confirma îndeplinirea unor proceduri concrete privind executarea hotărârii, afară de careva interpelări dispuse prin încheierea executorului judecătoresc de asigurare a executării, însă fără ca agentul constatator să prezinte rezultatele acestor interpelări, pentru ca, subsidiar, în baza acestora, instanța să poată stabili intenția făptuitorului Bîrcă Eugeniu de a se eschiva de la executarea hotărârii judecătorești. Or, atât potrivit circumstanțelor faptice stabilite de către executorul judecătoresc Pavel Bedros în procesul-verbal cu privire la contravenție, cât și potrivit înscrisurilor anexate în scopul probării învinuirii, se poate deduce doar circumstanța existenței unei datorii, astfel executorul judecătoresc urma în mod obligatoriu să prezinte probe relevante cu referire la posibilitatea debitorului de a achita datoria debitorială la care a fost obligat prin hotărârea instanței de judecată.

Așadar, prin prisma circumstanțelor dezvăluite supra, instanța de judecată conchide că, în speță, lipsește intenția directă a făptuitorului Bîrcă Eugeniu în comiterea contravenției încriminate, de altfel, în ședința de judecată nu s-a constatat voinţa făptuitorului de a săvârşi fapta contravențională.

În urma studiului materialelor cauzei contravenţionale, instanţa de judecată ajunge la ferma convingere că învinuirea înaintată este una pur formală şi bazată pe presupuneri, astfel că instanţa urmează a ţine cont de rigorile art. 458 din Codul contravențional al R.M., care indică că „examinînd cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine, caracterul veridic al contravenţiei imputate, existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei,

vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional, existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante, necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale, alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei".

Respectând principiul contradictorialităţii procesului contravenţional şi limitele judecării cauzei, cercetând şi apreciind probele prezentate în şedinţa de judecată din punct de vedere al pertinenţei, concludenţii, utilităţii şi veridicităţii, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, conform propriei convingeri, formate în urma examinării probelor în ansamblu, sub toate aspectele şi în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege, instanţa de judecată concluzionează că în şedinţa de judecată nu a fost dovedit fapta contravenţională imputată lui Bîrcă Eugeniu, din care considerente, cu referire la dispoziţia art. 461 coroborată cu cea a art. 441 alin. (1) lit. a) Cod contravenţional, procesul contravenţional respectiv necesită de încetat pe motiv că nu există faptul contravenţiei.

În temeiul celor menţionate şi având în vedere prevederile art. 462 lit. a) şi 441 alin. (1) lit. a) din Codul contravenţional, instanţa de judecată. –

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se încetează procesul contravenţional, pornit de către agentul constatator, executorul judecătoresc Pavel Bedros în baza procesului-verbal nr. 124pa-23/2021 din 09.02.2023 cu privire la contravenţia prevăzută la art.318 alin.(l) din Codul contravenţional în privinţa lui Bîrcă Eugeniu din motiv că nu există fapta contravenţională.

Hotărârea cu drept de recurs, la Curtea de Apel Chişinău. în termen de 15 zile. prin intermediul Judecătoriei Orhei. sediul Rezina.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Ludmila Tetiu